

moderna, ja en les *Cantigas*: «con gran pesar que ouve, foi seu consello *buscar* / enas outras sas veziās», 104.16. Fins amb el matís més vulgar d'avui dia: (*buscando* madyeros) en la *Gral. Estoria* en galleg de com. del S. XIV (ed. MzLópez, 18.25).⁵ Mettmann, en el seu glossari (p. 47) en dona força més de les *Cantigas*, d'una i l'altra i algun altre matís més. Però no manca raó a Nascentes, i se n'hi poden afegir d'interessants de la que comentem: «a tod' ome de segre ['joglar que és quasi trobador'] ben *buscardes*» escrivia Picandon, que havent estat joglar de Sordel, ha de ser de molt al com. del S. XIII (Rds. Lapa, *Ctgs. d'Escarnho*, 239.25); en les *Cantigas* d'Alf. X: «por quanto mal nos ele *buscava*», 15.99, «lle *buscou* morte descomunal»,¹⁵ 186.17. Per al matís especial i l'ús: «aquesto mi fez fazer / o mui gram medo que eu de vós ei, / e desi por vos dar a entender / que per outra moria, de que ei, / bem sabedes, mui pequeno pavor; / e des-oi-mais, fremosa mha senhor, / se me matardes, bem vo-lo *busquei*», Don Denis (ed. Lang, v. 585).²⁰

⁶ I fins la diferència encara s'extrema en algun cas, que bé podria ser dels més orientadors en aquest sentit, on es realment sinònim d'"inventar": «de como foy *buscado* o teçer e maçorgar --- esta Noema foy outrosy sotyl e entenduda cōmo seus yrmãos et *buscou* suas artes ---», *Gral. Est. Gall.*, 19.22, 25. —⁷ Realment no sols es dona això en castellà, sinó que no en manca algun testimoni ja antic: «aunque faga el viento en *buscando*, no les empece» en la *Monteria* d'Alfons XI, 1.7 (*Bibl. Venatoria*, 1.28), mJ S. XIV. —⁸ S'hi afegiria encara la discrepància dels vocalismes, i aquesta és sense excepcions. No n'els una l'aparició, enterament esporàdica, d'una forma *boscar* en algun ms. del *Fuero Juzgo*. Els mss. d'aquesta obra són lleonesos, alguns de dialectalisme fortament accentuat, i és sabut que en lleonès extrem hi ha una gran fluctuació entre *oo* àtones i *uu*. —⁹ A penes se'n podria anomenar cap més, bona o no. Schuchardt, *ZRPh.* XXI, 208, relacionà amb el toscà *bucicare* 'mourre', abruzzès *vuscèca* 'mourre', 'barrejar', it. *buzzicare* 'bellugar-se', Rioto *mmucicà*, *smuc*-. ja es veu que hi hauria mal enllaç semàntic i gravíssims entrebancs fonètics; però d'altra banda aquests mots dialectals mateixos són d'origen inconnegut. En les *Rom. Etym.* II, 136-7, apunta que *bucicare* derivi d'un it. *bugio* 'forat', mot d'origen obscur i estrany a l'hispanic; es diu que tingui relació amb oc. mod. *bousigà* (veg. *BOYGA*) i venint aquest d'un gal *BOICA* 'artiga' topem de seguida amb l'atzucac fonètic. Si hi hagués relació amb un tipus *bousticà-busticare* 'furgar', 'irritar', propi de certs parlars oc., alt-it. i sds., això sembla que ens acostaria a *buscar* si és que tals formes tenen a veure amb *FUSTIGARE*, però impossible llavors, per a una i altres, d'explicar el canvi de la consonant inicial. —¹⁰ Veg. Pedersen, *Vgl. Gramm.* I, 11, 316; II, 30; Stokes-Bezz., 175; Walde-P. II, 186; Pok., *IEW*, 163. —¹¹ Notem que al capdavant el tipus indoeuropeu que se supo-

sa per a *busca*, formalment coincidiria, segons Pok., amb això, *BHUD-SKO- (*IEW*, 112). —¹² Potser sorrotàptic amb formació paral·lela a aqueixa? És sabut que el bàltic ha fornit sovint indicis en aquest sentit, i els parlars que després conduïren al prussic antic sembla que havien de ser dels més veïns a la gent de Lusàcia i tals zones. No hi veig més que una possibilitat ben vaga d'enllaç, és veritat que molta coincidència fonètica. Amb el sentit de 'etern' el catecisme III porta *pra-butskan* i el II escriu *pra-busquan* (una mica més diferent la forma del dialecte representat pel catecisme I, *pra-bitscun*); aplicat a la vida eterna, a la fi del Credo; en conclusió, doncs, un adjectiu *prábutskas* 'etern'; no inclòs en l'*IEW* de Pok., però sembla clar que està format amb *pra*- prefix adequat per a indicar la idea de 'durada' (comú amb l'eslau i tants altres idiomes icur., encara que sigui amb matisos diversos) i l'arrel de BHU-TI- i sufix -SK- del tipus incoatiu (PRÖ-BHUT-SKO) (cf. *IEW*, 147.5, 147.19, 147.27-8, 146.3f.); parentiu amb sàns. *bhūyate*, *bhāvayati* 'ell crea', gr. *φύω* 'engendre', i fins (més indirectament) amb pruss. ant. *bousemmis* 'fet d'estar', letó *būšana* 'estat'. La idea, doncs, d'un sorot. BUT-SKO- 'creació', 'invenció' (recordem el *buscado* 'inventat' de la *Gral. EstGall.*) no estaria mancada d'algun agafador. —¹³ El fet que *sacar* ve del gòtic, com altres termes abstractes i de dret, també ens podria fer pensar si es tractaria d'un mot del dialecte visigòtic (diferent de l'ostrogot, únic que coneixem, i només en part, gràcies a Ulfilas). Són coneguts en gòtic *būsus* i *anabūsus* 'comandament' («gebot», b.-al. ant. *an-būsni* f. pl., «gebote»), derivats del gòt. *-biudan* 'manar'; hi ha ací un radical amplificat BHU-S- (el qual s'hauria amplificat més amb -K- amb idea de 'fer donar')? Més aviat sembla, però, que en realitat en *būsus* hi hagi un sufix neutre unitari -SEN (tal com en els mots analitzats per Benveniste, *Orig. de la Form. des Noms*, p. 101). De tota manera el sufix verbal en -SKAN (com en germ. *forskon*, al. *forschen* 'investigar' = ll. *posco*, scr. *prēcchati* de PR(Ε)K-) té en germànic molta força creativa. També doncs un *BUD-SKÖ- 'jo exigeixo' fóra teòricament possible que hagués existit en pregerm. i restat en visigòtic. Val a dir, però, que ací no hi ha més que una vaguíssima imaginació sense agafadors. L'altra possibilitat germ. que vaig apuntar en la nota 5 és encara més arbitrària i ja no la repeteixo. —¹⁴ *Boscall* o *buscall* de llenya per a cremar: sudes; *petit boscall*, *boscallet*, *petit boscall sech*. No en el *DTorra* fins a 1757, i no hi admet més que el correcte *buscall*, amb *u*. La grafia eroní amb *o* predominà en el cat. central i en literatura fins al *DOrt.*, inclusivament. Però el mot no es pronuncia amb *o* enlloc; i, com vaig insistir en les *Of. Lex.* de l'IEC, jo l'he sentit amb *u* pertot on es distingeixen els dos sons: en particular a tots els pobles de Cardós i Vall Ferrera, a la Ribera de l'Ebre (1935), etc. També ho escriuen amb *u* en el Priorat (J. Bru, *Misc. Folk. Aràbia*,